

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 11Ps/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824200904
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Škvaridlová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2024:3824200904.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudkyňou JUDr. Ľudmilou Škvaridlovou v právnej veci nesvojprávnej A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XX. C. X/XX, D., zast. opatrovníčkou E. F. G., nar. XX.X.XXXX, bytom G. H. XX, I. a procesným opatrovníkom E. J. G., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, I., za účasti Okresnej prokuratúry Prievidza a navrhovaného opatrovníka Mesto Handlová, Námestie baníkov 7, Handlová o návrhu opatrovníčky na zmenu opatrovníka takto

rozhodol:

I. O d v o l á v a E. F. G., nar. XX.X.XXXX, bytom D. – H. K. G. H. XX z funkcie opatrovníka A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XX.XXXXXXX XX/X, D..

II. Za opatrovníka A. B., nar. XX.X.XXXX u s t a n o v u j e Mesto Handlová, Námestie baníkov 7, Handlová.

III. Oprávnením aj povinnosťou opatrovníka je zabezpečovať starostlivosť a dohľad nad A. B., preberať za ňu dôchodok a iné dávky, zastupovať ju pred súdmi, orgánmi verejnej správy, peňažnými a finančnými ústavmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi a ďalšími osobami a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

IV. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 7Ps 5/2020 zo dňa 11.januára 2021 v časti zmeny opatrovníctva.

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Navrhovateľka E. F. G., opatrovník nesvojprávnej A. B. podala dňa 12.februára 2024 návrh na zmenu opatrovníka a navrhla ustanoviť za opatrovníka Mesto Handlová s prihliadnutím na odborný personál, právomoc a kompetencie voči orgánom štátnej správy a s prihliadnutím aj na to, že navrhovateľka nepozná nikoho z rodinných príslušníkov a okolia nesvojprávnej, kto by bol schopný plniť funkciu opatrovníka.

Návrh na začatie konania odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 7Ps 5/2020 zo dňa 11.januára 2021 bola obmedzená spôsobilosť A. B., jej sestry na právne úkony. Za opatrovníka bola ustanovená navrhovateľka, nevlastná sestra, o ktorú sa začala starať už pred vydaním rozhodnutia o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, t. j. od júna 2020. Dôvodom tejto opatery bolo oznámenie pracovníčky sociálneho oddelenia s požiadavkou, že nesvojprávna potrebuje z dôvodu nepriaznivej zdravotnej a finančnej situácie pomoc.

Po ustanovení opatrovníka v osobe navrhovateľky, si navrhovateľka plnila ako opatrovníčka svoje povinnosti zodpovedne s prihliadnutím na duševnú poruchu opatrovanej, čo bolo niekedy komplikované vzhľadom na jej neočakávané reakcie a správanie, hlavne na upozornenie týkajúce sa osobnej hygieny

a udržiavaní poriadku v domácnosti. V podstate vzťah navrhovateľky a opatrovanej bol primeraný potrebám opatery.

Opatrovaná nikdy neprejavila nespokojnosť so spôsobom opatery, pravidelne 2 až 3-krát za týždeň ju navrhovateľka navštevovala, dávala jej finančnú hotovosť, ako to určil súd, pripravovala domácu stravu, boli v pravidelnom telefonickom kontakte, chodili spolu nakupovať pre jej domácnosť, občas išli aj do kaviarne, aby mala opatrovaná rozptýlenie. Občas zvykla opatrovaná autobusom pricestovať aj do miesta trvalého pobytu navrhovateľky. Z vlastnej vôle sa jej veľmi nezdôverovala, ale navrhovateľka sa s ňou snažila hovoriť aj o súkromných záležitostiach a postupne zistila, že opatrovaná veľa času trávila na internete, cez sociálne siete sa zoznamovala s viacerými mužmi, priateľky si nehládala a viackrát prijala pánsku návštevu. Navrhovateľka sa osobne 2-krát stretla v jej domácnosti s dvomi mužmi.

Ďalej uviedla, že posledná známosť trvala niekoľko mesiacov, priateľ chodieval aj na niekoľko dní k opatrovanej a v lete 2023 jej opatrovaná oznámila, že ukončila s priateľom vzťah a má nového priateľa z Prievidze menom G., ktorý má 35 rokov. Do konca roku 2023 si s ním písala a bola v telefonickom kontakte. Navrhovateľka sa ju snažila upozorniť, aby bola opatrná, keď človeka nepozná osobne. Opatrovaná oznámila navrhovateľke, že chce uvedeného muža navštíviť. Preto navrhovateľka požiadala opatrovanú, aby prišiel jej známy do Handlovej za účelom zoznámenia sa osobne. Opatrovaná reagovala tak, že jej známy nemá problém zoznámiť sa, ale nemôže prísť, lebo je na vozíku. Opatrovaná sľúbila, že navrhovateľku s ním zoznámi, keď pôjde za ním a ona sa na to spoliehala, lebo vedela, že jej orientačné schopnosti jej nedovolia cestovať samej.

Dňa 31.12.2023 opatrovaná odišla z miesta svojho trvalého bydliska, nereagovala na telefonáty navrhovateľky a až na jej naliehanie, aby sa ozvala, lebo sa o ňu bojí, odpísala jej SMS správou, že je u G.. Navrhovateľka ju žiadala, aby jej zavolała, ďalšie dva dni sa pokúšala jej telefonovať, chcela od nej adresu, aby sa osobne stretli. Sľúbila, že príde do Handlovej nakŕmiť svoju mačku, ktorú nechala samu v byte, ale neprišla, neodpovedala na správy. Keď jej opäť navrhovateľka napísala, že chce prísť do Prievidze, asi po týždni opatrovaná zavolała a dala navrhovateľke telefón jej známeho, ktorý sa predstavil ako G. L. a požiadal navrhovateľku, aby návštevu u neho odložila s odôvodnením, že má doma neporiadok. Potvrdil, že je na vozíku a informoval o úmysle určiť opatrovanú za osobnú asistentku pre jeho osobu a zabezpečiť tak príjem. Navrhovateľka ho informovala, že to nebude možné vzhľadom na obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony, bol prekvapený a tiež bol prekvapený, že opatrovaná býva v Handlovej, lebo tvrdila mu, že je z Rožňavy. Keď opatrovaná pricestovala do Prievidze, na stanici ju údajne čakal na aute otec jej priateľa G.. Známy opatrovanej sľúbil, že pošle navrhovateľke adresu aj telefónny kontakt a stretnú sa u neho doma. V ten istý deň sa však správanie opatrovanej úplne zmenilo, adresu navrhovateľka nedostala a komunikácia zostala na úrovni SMS správ, v ktorých žiada o zrušenie obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, založenie účtu na jej meno a zabezpečenie, aby mohla ona prijímať svoj invalidný dôchodok. Spôsob komunikácie a vyjadrovania opatrovanej bol úplne iný, ako v čase, keď sa o ňu navrhovateľka starala.

Ďalej uviedla, že z posledných SMS správ doručených navrhovateľke vyplýva podozrenie, že nie sú písané opatrovanou a obavy, že opatrovaná je zmanipulovaná, nedokáže posúdiť následky svojho konania a navrhovateľka nemá možnosť zabrániť prípadnej ujme na psychickom zdraví opatrovanej.

2. Navrhovateľka predložila k návrhu na zmenu opatrovníka oznámenie Mestského úradu Handlová + SMS komunikáciu z mobilného telefónu (č.l.4 – 30).

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, procesného opatrovníka, jej manžela E. J. G., zástupkyne Mesta Handlová, oboznámil listinné dôkazy - návrh č.l. 1-2, oznámenie MsÚ Handlová č.l.3, komunikácia medzi navrhovateľkou a nesvojprávnou č.l. 4-30, rozsudok OS Prievidza sp. zn. 7Ps 5/2020 č.l. 36-40, vyjadrenie navrhovateľky č.l. 44, prehlásenie E. J. G. č.l. 45, uznesenie OS Prievidza sp. zn. 11Ps 4/2024 č.l. 46, oznámenie Okresnej prokuratúry Prievidza č.l. 54, oznámenie MsÚ Handlová č.l. 56, 58, správa ÚPSVaR č.l. 76, informácia MsÚ Prievidza č.l. 77-78, lekárska správa č.l. 79, pripojené spisy OS Prievidza sp. zn. 6Ps 1/2020, sp. zn. 13Ps 19/2010, sp. zn. 7Ps 5/2020 a sp. zn. 4Ps 7/2021 a zistil tento skutkový stav:

4. Z výsluchu navrhovateľky, nevlastnej sestry nesvojprávnej A. B. súd zistil, že býva spolu s manželom, procesným opatrovníkom E. J. G. v časti G. v rodinnom dome. Navrhovateľka komunikuje s nesvojprávnou len prostredníctvom SMS správ. Poštovou poukážkou doručovali nesvojprávnej každý mesiac invalidný dôchodok, ktorý osobne preberá navrhovateľka, teraz aktuálne vo výške 256 eur. Navrhovateľka podľa rozhodnutia súdu preberá dôchodok nesvojprávnej a každý mesiac jej odovzdáva 20 eur tak, ako to bolo uvedené v rozsudku okresného súdu. V apríli 2024 jej odovzdala viac peňazí, aby

jej nemusela odovzdávať 20 eur každý mesiac. Byt, v ktorom bývala nesvojprávnou je vo vlastníctve navrhovateľky, za ktorý poplatky spojené s užívaním bytu platí navrhovateľka. Stále je v kontakte s nesvojprávnou formou SMS správ, pričom jej nesvojprávnou odmietla oznámiť, kde býva, odmietla jej oznámiť adresu, kde sa fyzicky zdržiava. Navrhovateľka vie len orientačne, že je to sídlisko Sever na ul. M. N. v Prievidzi. Od odchodu nesvojprávnou, teda od decembra 2023 sa s nesvojprávnou nestretla a jej manžel jej odovzdáva sumu podľa rozhodnutia súdu. Navrhovateľka nepozná partnera svojej sestry, ale v čase pojednávania, t. j. 18.4.2024 sa fyzicky nachádzal v budove okresného súdu, bol na vozíku pred pojednávacou miestnosťou. Navrhovateľka odôvodnila prítomnosť známeho nesvojprávnou tým, že chce mať pri sebe muža. Túto skutočnosť nedokáže ovplyvniť, ani zasiahnuť do jej života. Navrhovateľka má obavu vzhľadom aj na vekový rozdiel, nakoľko partner navrhovateľky má 35 rokov a nesvojprávnou má 51 rokov, aby nedošlo k nejakému zneužitiu.

Návrh na zmenu opatrovníka podala hlavne z dôvodu, že nemôže plniť funkciu opatrovníka, keďže sestra sa nenachádza v Handlovej, nechodí do bytu, byt je neobývaný, pričom nesvojprávnou odišla z bytu tak, že si nezobrala veci osobnej potreby. V byte nechala plesnivú stravu, mačku, ktorú dala navrhovateľka do útulku.

Nesvojprávnou nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností a nemá nasporené žiadne peniaze. Nepoberá za opatrovanie žiaden príspevok. Nesvojprávnou mala známosti s viacerými mužmi.

Nesvojprávnou bola vydatá za F. B., s ktorým sa rozviedla, býva v Handlovej, ale navrhovateľka nepredpokladá, že by chcel byť jej opatrovníkom. Z ich manželstva pochádza dcéra Božena. Jej bývalý manžel je šofér a často chodí do zahraničia.

Navrhovateľka je starobná dôchodkyňa, ale ešte pracuje. Funkciu opatrovníka zvládala, ale problém bol skôr v komunikácii s nesvojprávnou. Navarila jej stravu, nosila do bytu, spolu chodili na nákupy, pomáhala s upratovaním bytu, veľakrát ju upozorňovala na hygienu a podobne. Nesvojprávnou síce upratala byt, ale nie dôsledne. Finančne jej pomáhala, ale hotovosť jej fyzicky do ruky neodovzdávala. Nesvojprávnou platí aj poplatok za mobilný telefón, s ktorým vie narábať, vie ovládať sociálne siete, kde komunikovala hlavne s mužmi.

Nesvojprávnou teraz nechodí k ambulantnej psychiatričke k G. O., ktorú navštevovala ako svoju odbornú lekárku pravidelne predtým, ako odišla z Handlovej. Navrhovateľka jej objednala lieky, ktoré si nesvojprávnou nevyzdvihla, neužíva lieky, povedala, že užívať chémiu nebude. SMS správy, ktoré sú rozsiahle podľa navrhovateľky nepísala nesvojprávnou, pretože by to nedokázala tak napísať, o tom bola navrhovateľka presvedčená.

Navrhovateľka sa nekontaktovala s partnerom nesvojprávnou s G. L., telefonovali spolu len raz, pričom navrhovateľka mala záujem sa s ním stretnúť, chcela vec riešiť, ale on odmietol. Partner nevedel, že má jej sestra obmedzenú spôsobilosť na právne úkony a následne na to sa nemal záujem stretnúť s navrhovateľkou.

V byte, kde býva nesvojprávnou so svojím partnerom v Prievidzi už nebýva otec G. L., tento sa z bytu odsťahoval po nasťahovaní sa nesvojprávnou do bytu. Túto informáciu má navrhovateľka od nesvojprávnou. Predpokladá, že sa nesvojprávnou o svojho partnera G. L. stará, pretože on chce, aby mu robila asistentku. Pred pojednávacou miestnosťou obidvaja navrhovateľke povedali, že sú spokojní a sestra by za neho dala aj život.

Vizuálne vidieť na nesvojprávnou, že je mierne retardovaná, má obmedzené schopnosti vyjadrovať sa, opakuje dokola to isté. Mala by užívať lieky na tlak, na železo, ktoré jej dala predpísať u obvodnej lekárky G. O., ale nesvojprávnou si lieky vybrať nebola. Počas obdobia starostlivosti o nesvojprávnou nebolo potrebné, aby bola nesvojprávnou hospitalizovaná na psychiatrii. Podľa nej by mala užívať psychiatrické lieky, lebo po ich užití bývala sestra kludnejšia. Podľa jej názoru by nespĺňala podmienky na prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony. Nesvojprávnou nemá dlhy. Charakterizovala ju ako ovplyvniteľnú.

Nesvojprávnou žiada od nej prostredníctvom SMS správ 1.000 eur z dôvodu, že spôsobila, že bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony.

V minulosti navrhovateľka ako opatrovník zastupovala nesvojprávnou na súde, išlo o vyporiadanie pozemkov a ďalšie zastupovanie bolo na Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza.

Navrhovateľka uviedla, že ich matka je v sociálnom zariadení v Partizánskom, ktorú navštevuje, matka ju pozná, ale ich brata nepozná. Bola ju navštíviť spolu s nesvojprávnou na jeseň 2023. Nesvojprávnou má dcéru P. pochádzajúcu z manželstva, umiestnenú v sociálnom zariadení v Trenčíne, kde je umiestnená asi pol roka. Predtým bola dlhodobo umiestnená v Martine na psychiatrii. Nesvojprávnou sa nepýta ani na svoju mamu a nenavštevuje ani svoju dcéru P. v sociálnom zariadení.

Navrhovateľka má strach o nesvojprávnou, nakoľko nevie hospodáriť s finančnými prostriedkami a je ovplyvniteľná.

V priebehu konania, na druhom pojednávaní určenom na 20. júna 2024 uviedla, že od posledného pojednávania sa stretla s nesvojprávnou len raz. Stretli sa v Prievidzi pred vysokou školou, kde jej odovzdala 200 eur, bolo to v deň pojednávania dňa 20.6.2024. Navrhovateľka jej zatelefonovala, že je dňa 20.6.2024 pojednávanie, preto prišla spolu aj so svojím partnerom G. L.. Odovzdala jej uvedenú sumu a ona podpísala prevzatie peňazí. Išlo o peniaze z jej dôchodku, teda z dôchodku nesvojprávnej, ktorý preberá. Dala jej viac peňazí, nie podľa rozhodnutia súdu, aby nemusela stále chodiť a odovzdávať jej peniaze, každý mesiac 20 eur. Nesvojprávna nič podstatné nepovedala, jej partner sa opýtal, resp. jeho komunikácia smerovala k tomu, že chcú zrušiť rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony nesvojprávnej a tvrdil, že on to finančne už nezvláda. Pravdepodobne chce, aby bola nesvojprávna jeho opatrovníkom. Podľa navrhovateľky nesvojprávna svojho partnera rešpektuje, ona nič nehovorila, ale hovoril jej partner. Myslí si, že nesvojprávna je spokojná. Navrhovateľka sa kontaktovala so svojou sestrou telefonicky, stalo sa, že niekedy jej telefón nezdvihla, komunikácia bola vždy rovnaká, že je spokojná a komunikáciu nerozvíjala. Navrhovateľka telefonovala s G. O., psychiatrickou nesvojprávnej, ktorá ju informovala, že vo februári 2024 si nesvojprávna lieky nevyzdvihla, následne s ňou telefonovala, hovorila len so sestričkou, ktorá tvrdila, že sestra ambulanciu nenavštevuje. Navrhovateľka trvala v priebehu konania na zmene opatrovníka z dôvodu aj jej veku, aj z dôvodu rodinných vzťahov a preto, že partner nesvojprávnej ju obviňoval z rôznych vecí, že ona spôsobila a zmanipulovala obmedzenie spôsobilosti na právne úkony jej sestry a hlavne z dôvodu, že už nemôže plniť funkciu opatrovníka, pretože nevie, kde sestra býva. Nemôže si plniť povinnosti vyplývajúce jej z rozhodnutia súdu ako opatrovník. O návrhu na zmenu opatrovníka informovala svoju sestru, ktorá sa k návrhu nevyjadrila a myslí si, že nevie túto vec posúdiť. Sestra spolu s partnerom chcú zrušiť rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, aby mohla nesvojprávna byť jeho asistentom. Navrhla za opatrovníka ustanoviť Mesto Handlová, ktoré je ustanovené za opatrovníka aj pre ich matku E. Q., aj pre dcéru nesvojprávnej P. B., ktoré sú obidve umiestnené v sociálnom zariadení. Ich matka Q. je umiestnená v špecializovanom zariadení v Partizánskom a dcéra nesvojprávnej P. B. je v zariadení v Trenčíne, ktorá má schizofréniu. Mesto Handlová nie je vyťažené v starostlivosti o opatrované, o nesvojprávne, keďže obidve sú umiestnené v zariadení. Ich brat J. A. býva v okrese Brezno, pracuje v Banskej Bystrici a ide o nevlastného súrodenca, ktorý sa nekontaktuje s nesvojprávnou.

5. Z výsluchu procesného opatrovníka vyplynulo, že všetky podstatné skutočnosti vo veci zmeny opatrovníka uviedla navrhovateľka, jeho manželka. Pozná situáciu u nesvojprávnej, nakoľko ho navrhovateľka o všetkom informuje. Svoju funkciu opatrovníka navrhovateľka vykonávala veľmi dobre. On vychádzal s nesvojprávnou tiež dobre. Odovzdal nesvojprávnej oblečenie, aj časť dôchodku pred Lidlom v Prievidzi alebo na stanici, keď nesvojprávna odišla. Vždy pri stretnutí bol prítomný aj partner G.. Procesný opatrovník sa s ním nerozprával, ale povedal, že on potrebuje starostlivosť. Pre procesného opatrovníka išlo o neznámeho človeka, preto ani nemal záujem sa s ním rozprávať. Každé odovzdanie peňazí si dal podpísať. Navrhovateľka aj on sa zaujímajú o nesvojprávnou, ale ich brat J. A. sa neinformuje na stav nesvojprávnej a v byte v Handlovej ju nenavštívil.

6. Z výsluchu navrhovaného opatrovníka za Mesto Handlová Mgr. Michaely Sklenkovej vyplynulo, že mesto nesúhlasí, aby ho súd ustanovil za opatrovníka pre nesvojprávnou A. B. z dôvodu, že navrhovateľka ako opatrovník nesvojprávnej je sestra nesvojprávnej, funkciu opatrovníka vykonávala veľmi zodpovedne, doposiaľ s ňou úrad nemal žiadne problémy, pričom nesvojprávna má príbuzných, preto s týmto návrhom na zmenu opatrovníka a ustanovenie opatrovníka nesvojprávnej Mesto Handlová nesúhlasí. Mesto D. vykonáva funkciu opatrovníka aj pre nesvojprávnou matku A. B. E. Q., okrem toho má asi 20 prípadov, kde je mesto ustanovené za hmotnoprávného opatrovníka. Na otázku sudkyne, aby navrhovaný hmotnoprávny opatrovník za Mesto Handlová uviedol, aké konkrétne povinnosti vo vzťahu k opatrovanej, nesvojprávnej E. Q. vykonáva mesto ako hmotnoprávny opatrovník, uviedla, že mesto konzultuje so zariadením, ak je niečo potrebné zrealizovať. Naposledy to bolo zabezpečenie platenia komunálneho odpadu. Mesto dávalo súhlas na hospitalizáciu asi pred pol rokom, kedy museli vycestovať do Trenčína. Nesvojprávna nemá žiadny majetok, dôchodok jej chodí na účet do zariadenia, dôchodok za ňu nepreberá Mesto Handlová ako opatrovník. V roku 2022, 2023 a 2024 Mesto Handlová nezastupovalo nesvojprávnou pred súdom, nebolo to potrebné, tiež ju nezastupovalo pred orgánmi štátnej správy, samosprávy, orgánmi činnými v trestnom konaní, finančnými inštitúciami alebo inými zariadeniami. Nebolo potrebné vycestovať do Partizánskeho, kde je nesvojprávna E. Q. umiestnená.

7. Zástupca okresnej prokuratúry uviedol, že navrhuje za hmotnoprávneho opatrovníka ustanoviť Mesto Handlová, pričom treba prihliadnuť na to, že pôvodný hmotnoprávny opatrovník, navrhovateľka nechce túto funkciu už vykonávať, čo náležite zdôvodnila. Aj podľa ustanovenia Občianskeho zákona môže súd ustanoviť za hmotnoprávneho opatrovníka mesto, v tomto prípade Mesto Handlová, pričom mestá sú hmotnoprávnymi opatrovníkmi aj v iných prípadoch. Podľa názoru okresného prokurátora, ani partner nesvojprávnej by nebol vhodný v budúcnosti za opatrovníka pre nesvojprávnú vzhľadom aj na posúdenie psychiatricky nesvojprávnej, lebo neužíva predpísané lieky, pričom je nesvojprávnou manipulatívna, dá sa ľahko ovládať, mohlo by v budúcnosti hroziť, že by mohol nesvojprávnou partner zneužívať, čo sa týka aj financií. Ostatní príbuzní neprichádzajú do úvahy, nie sú s nesvojprávnou v kontakte, preto jediným riešením pre ustanovenie hmotnoprávneho opatrovníka je Mesto Handlová.

Navrhol návrhu vyhovieť, odvolať pôvodného opatrovníka, navrhovateľku z funkcie hmotnoprávneho opatrovníka a za opatrovníka navrhol ustanoviť Mesto Handlová. Čo sa týka úpravy rozsahu práv a povinností, navrhol, aby súd rozsah povinností nemenil.

8. Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 11.januára 2021 sp. zn. 7Ps 5/2020 obmedzil spôsobilosť na právne úkony A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom R. J. H. XXX/XX, D. tak, že nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, hospodáriť s akoukoľvek finančnou hotovosťou prevyšujúcou 20 eur týždenne, uzatvárať úverové zmluvy, zmluvy o pôžičke a akékoľvek iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, byť ručiteľom iným osobám, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, samostatne vystupovať pred súdmi, inými štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami.

Ostatné právne úkony bude A. B. vykonávať sama.

Za opatrovníka A. B. súd ustanovil E. F. G., nar. XX.X.XXXX, bytom D. – H. K. G. H. XX.

Oprávnením a povinnosťou opatrovníčky je starať sa o opatrovanú, preberať za ňu dôchodok, peňažné dávky a inú finančnú hotovosť, zastupovať ju pred súdmi, inými štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi, pri uzatváraní právnych úkonov, na ktoré nie je spôsobilá a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

Opatrovníčke súd uložil dvakrát do roka, najneskôr do 15.1. a 15.7. toho-ktorého kalendárneho roka podávať súdu písomnú správu o svojej činnosti a o hospodárení s majetkom A. B..

Štátu náhradu trov proti účastníkom konania nepriznal a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.marca 2021.

Z odôvodnenia tohto rozsudku okrem iného vyplýva, že A. B. trpí duševnou poruchou - miernou duševnou zaostalosťou s potrebou liečby. Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria vyplynulo, že osobnosť A. B. je rozumovo poškodená, znížené chápanie, málo kritická, nepružná, pasívna, zvýšene ovplyvniteľná, ľahko manipulovateľná, znížené tolerujúca, i bežná záťaž s rizikom neprispôsobivého správania sa bez dohľadu, pomoci a liečby, zvýšene zraniteľná v zložitých životných situáciách a potrebách odkázaná na pomoc inej osoby. Jej myslenie je spomalené, nepružné, obsahovo stereotypné, málo obsažné, bez invencie, nebludné. Rozumové a pamäťové funkcie má menej rozvinuté, zaostané v pásme miernej duševnej zaostalosti. Má zníženú chápanosť, úsudok a kritičnosť. Uvedený duševný stav je trvalý. U A. B. je schopnosť samostatného rozhodovania výrazne znížená, vôľovo-motivačné funkcie sú u nej celkovo oslabené, konanie je málo organizované, má zníženú výkonnosť systematického pracovného výkonu, nie je schopná samostatného vykonávať komplexných aktivít, najmä vybavovania lekárov, prijímania odborných rád, doporučení, správneho užívania liekov, nie je tiež schopná účelne hospodáriť s financiami a s majetkom nakupovania vo väčšom rozsahu, komplexnejšej prípravy jedál. Dlhodobu zlyháva v udržiavaní chodu domácnosti a zanedbávala zdravotnú starostlivosť, odmietala sociálny kontakt i pomoc od okolia.

9. Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 26.januára 2011 sp. zn. 13Ps 19/2010 pozbavil Boženu Wölciovú (dcéru nesvojprávnej A. B.), nar. XX.XX.XXXX, bytom D., R. G. L. XXXX/X spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu.

Za opatrovníčku jej ustanovil A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom tamtiež. V ďalšom výroku tohto rozsudku jej určil rozsah oprávnení a povinností opatrovníčky pre nesvojprávnú a uložil opatrovníčke povinnosť raz ročne podávať správy o hospodárení s majetkom nesvojprávnej, upustil od doručenia rozhodnutia P. B. a štátu náhradu trov konania nepriznal.

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.1.2011.

10. Uznesením zo dňa 17.apríla 2020 sp. zn. 6Ps 1/2020 súd odvolal z funkcie opatrovníčky A. B., nar. XX.X.XXXX pre nesvojprávnú P. B., nar. XX.XX.XXXX, ustanovenú rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 26.11.2011 sp. zn. 13Ps 19/2020 a ustanovil P. B. za opatrovníka Mesto Handlová, Námestie baníkov 7, zast. G. S. T., primátorkou mesta.

V ďalšom výroku rozsudku určil rozsah oprávnení a povinností opatrovníka, uložil opatrovníkovi raz ročne podávať súdu správy o hospodárení s majetkom nesvojprávnej a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.5.2020.

Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že Mesto Handlová podalo návrh na odvolanie z funkcie opatrovníčky A. B. pre nesvojprávnú, jej dcéru P. B. s odôvodnením, že starostlivosť matky o nesvojprávnú sa výrazne zhoršila, príspevok na opatrovanie jej bol k 1.12.2019 pozastavený z dôvodu nespolupráce s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Úmyselne pri ich návšteve neotvorila dvere, nedvíhala telefón. Po právnej stránke súd odôvodnil svoje rozhodnutie § 272, § 273, § 274 ods.1,2 z. č. 161/2015 Z. z., tiež § 275 a § 277 ods.1,2 cit. zákona.

Súd pri svojom rozhodnutí o zmene opatrovníka vychádzal z vykonaného dokazovania a skutkových zistení a dospel k záveru, že je potrebné vyhovieť návrhu G. D. na zmenu opatrovníka z dôvodu, že opatrovníčka A. B., ktorá doteraz bola ustanovená ako opatrovníčka pre svoju nesvojprávnú dcéru P. B. sa k návrhu nevyjadrila a neuviedla žiadne skutočnosti na svoju obranu. Doteraz ustanovená opatrovníčka A. B. nevykonávala funkciu opatrovníka zodpovedne, porušovala svoje povinnosti tým, že zanedbávala starostlivosť o nesvojprávnú, vrátane sociálnej, zdravotnej, osobne stránke, potom bolo nevyhnutné rozhodnúť o jej odvolaní z funkcie opatrovníka a súd rozhodol o návrhu Mesta Handlová o zmene opatrovníka a za opatrovníka určil Mesto Handlová s tým, že mesto vyhlásilo, že jeho funkciu bude vykonávať vždy v záujme opatrovaného.

11. Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 10.novembra 2022 sp. zn. 4Ps 7/2021 obmedzilo spôsobilosť na právne úkony E. Q. (matke nesvojprávnej A. B.), nar. X.X.XXXX, bytom D., XX.C. X/XX tak, že nie je spôsobilá konať pred súdmi, orgánmi štátnej správy, verejnej správy a samosprávy, orgánmi činnými v trestnom konaní, finančnými inštitúciami, hospodáriť s finančnými prostriedkami, nakladať so svojím hnutelným a nehnuteľným majetkom, spravovať svoj majetok, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, vyjadriť súhlas alebo odmietnuť poskytnutie zdravotnej starostlivosti podľa z. č. 576/2004 Z. z., resp. posúdiť a odmietat sociálnu pomoc.

Súd za opatrovníka E. Q., nar. X.X.XXXX určil Mesto Handlová.

Ďalším výrokom rozsudku určil rozsah oprávnení a povinností opatrovníka tak, že je povinný zabezpečovať starostlivosť o opatrovanú, starať sa o majetok opatrovanej, preberať za ňu dôchodok, zastupovať ju pred súdmi, orgánmi štátnej správy a samosprávy, orgánmi činnými v trestnom konaní, finančnými inštitúciami a inými právnickými osobami tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich právach.

Ostatné právne úkony bude opatrovaná E. Q. vykonávať sama.

Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

V ďalšom výroku súd určil, že opatrovník je povinný podávať správy o svojej činnosti súdu dvakrát ročne, najneskôr do 15.6. a do 15.12. toho-ktorého kalendárneho roku.

Súd štátu náhradu trov konania nepriznal a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.12.2022.

Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že posudzovaná E. Q. trpí duševnou poruchou v pravom slova zmysle na základe závažného organického poškodenia mozgu, a to stredne ťažkou formou demencie zmiešaného - cievného a hlavne neurodegeneratívneho typu (alzheimerova choroba) s organickou zmenou osobnosti. Táto porucha sa prejavuje u posudzovanej postupnou a dlhodobou (predtým čiastočne skrytou – intelektom kompenzovanou okolím nepozorovanou) stratou mnestických a kognitívnych funkcií (pamäte a myslenia), chýbanie aktívneho angažovania sa, neriešenie už aj jednoduchších situácií, pozná peniaze len výrazom, neistotou, temer nepozná ich reálnu hodnotu, osobnosť sa zmenila, stala detskou, závislej od okolia, jej existencia čoraz viac funguje na chybovom mechanizme. Bez adekvátnej komunikácie so sociálnym prostredím je neschopná sa starať samostatne o svoje základné životné potreby, je odkázaná žiť v chránenom prostredí pod úplným a nepretržitým dohľadom a vyžaduje si lekársku, trvalú opatrovateľskú liečbu a dohľad. Svojej situácií temer nerozumie. Duševná porucha u posudzovanej nie je s perspektívou zlepšenia. Zdravotnú starostlivosť, ako aj liečbu

z chorobných dôvodov odmieta. Táto choroba u posudzovanej má progredujúci priebeh s vážnymi zdravotnými, sociálnymi a právnymi dôsledkami. Posudzovaná nie je schopná v dôsledku svojej duševnej choroby samostatne konať, ovládať svoje konanie, vykonávať určité právne úkony, nemôže očakávať, že by sa jej zdravotný stav zlepšil v budúcnosti a z psychiatrického hľadiska sú u nej splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

12. Z predložených listinných dôkazov založených v súdnom spise, predovšetkým z emailovej komunikácie (č.l. 4-33) vyplynulo, že navrhovateľka komunikovala SMS správami už 1.januára 2024 nesvojprávnu A., aby jej zavolała, že sa bojí o ňu, zaujímala sa, čo je s ňou. Jej odpoveď na uvedené SMS správy boli strohé s textom „Ahoj, som u G.“. Opakovane tieto SMS správy navrhovateľka adresovala svojej sestre, zaujímala sa o ňu s tým, že ju upozornila, ak sa neozve, bude musieť vec nahlásiť na políciu ako nezvestnú osobu. Z týchto SMS-iek vyplýva, že nesvojprávna chce byť so svojím priateľom G., z jeho reakcie, keď sa dozvedel, že nesvojprávna bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony bol doslova hotový, nechcel sa s navrhovateľkou stretnúť. Z jednej SMS správy vyplýva, že nesvojprávna chce, aby opäť bola spôsobilá na právne úkony v celom rozsahu a aby mohla rozhodovať a narábať so svojím dôchodkom a chce, aby mala vytvorený účet v banke, aby si mohla svoje peniaze vyberať. Chce narábať so svojimi finančnými prostriedkami, teda s dôchodkom a kúpiť si, čo bude chcieť, nechcela byť vydeľovaná sumou 20 eur podľa rozhodnutia súdu. Navrhovateľka jej v SMS správach zdôrazňovala, že je dôležité, aby užívala lieky. Z posledných SMS správ vyplýva, že nesvojprávna potvrdila, že chce žiť v Prievidzi a pomáhať bude komu ona chce, ale potrebuje peniaze 1.000 eur mesačne.

13. Okresná prokuratúra Prievidza podľa § 13 ods.1 Civilného mimosporového poriadku vstúpila do konania o zmenu hmotnoprávneho opatrovníka nesvojprávnej A. B..

14. Mestský úrad Handlová listom zo dňa 5.februára 2024 oznámil navrhovateľke E. F. G., že ako opatrovníčka si musí plniť povinnosti voči A. B., ktoré má vymedzené uznesením súdu. V prípade navrhovateľky ide o zabezpečenie podmienok byvania, stravovanie, hygienu, zdravotnú starostlivosť - užívanie liekov a návštev u lekára, preberanie dôchodku opatrovanej a inej finančnej hotovosti, kde menovaná môže preberať týždenne 20 eur, zastupovanie opatrovanej pred úradmi, finančnými inštitúciami, orgánmi činnými v trestnom konaní a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu. Všetky tieto úkony má opatrovníčka zabezpečovať a tieto povinnosti si má plniť. Ďalšie úkony, ktoré presahujú rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu. E. F. G. bola odkázaná na Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, prípadne na Okresný súd Prievidza.

15. Súd uznesením zo dňa 22.februára 2024 ustanovil vo veci zmeny opatrovníka sp. zn. 11Ps 4/2024 nesvojprávnej A. B. procesného opatrovníka E. J. G., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, manžela navrhovateľky.

16. Mestský úrad Handlová v písomnom podaní zo dňa 4.marca 2024 oznámil súdu, že Mesto Handlová navrhuje, aby bol predvolaný na pojednávanie G. L., partner A. B., nakoľko t. č. spolu žijú v jednej domácnosti. Mesto vyslovilo nesúhlas s podaným návrhom, aby sa stalo opatrovníkom menovanej A. B., nakoľko opatrovníčka E. F. G. je schopná sa o opatrovanú postarať, o čom svedčí viac ako 3-ročná starostlivosť o menovanú. Počas sociálnych návštev nikdy úrad nezaznamenal neadekvátnu starostlivosť. Nesvojprávna si želá, aby jej bola prinavrátená spôsobilosť. Uvedol, že starostlivosť o nesvojprávnu opatrovníčkou E. F. G. je na veľmi dobrej úrovni.

17. V ďalšom písomnom stanovisku Mestského úradu Handlová zo dňa 25.marca 2024 Mesto Handlová vyslovilo nesúhlas s ustanovením za opatrovníka nesvojprávnej A. B., lebo je opatrovníkom jej matky E. Q., tiež je opatrovníkom dcéry nesvojprávnej P. B.. Mesto aj naďalej tvrdí, že opatrovníčka E. F. G. je schopná sa o opatrovanú postarať a funkciu opatrovníčky vykonávala doposiaľ na vysokej úrovni, plne rešpektujúc záujmy a potreby opatrovanej, pretože ju ako rodinný príslušník najlepšie pozná. Mesto Handlová navrhlo ustanoviť za opatrovníka pre nesvojprávnu A. B. niekoho z jej ďalších príbuzných, navrhol brata J. A., resp. po vypočutí jej nového partnera G. L..

18. Na dotaz súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza dňa 23.apríla 2024 oznámil súdu, že G. L., nar. XX.X.XXXX, bytom J.X J. je podľa komplexného posudku č. PD1/OPPnKĹZPaPČ/SOC/2019/49642-6 HEJ/HEK zo dňa 13.9.2019 fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaná na sprievodcu.

V súčasnosti menovaný poberá podľa z. č. 447/2008 Z. z. – o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo potrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia mesačne vo výške 9,28 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/ z. č. 601/2003 Z. z. – o životnom minime s účinnosťou od 1.3.2004 (aktuálna výška príspevku od 1.7.2023 je mesačne 24,96 eur) a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla mesačne vo výške 16,70 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/z. č. 601/2003 Z. z. - o životnom minime s účinnosťou od 1.3.2024 (aktuálna výška príspevku je od 1.7.2023 mesačne 44,91 eur).
Ďalším rozhodnutím G. L. zo dňa 19.9.2019 bol priznaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu, ktorý úrad nevypláca, pretože nemá uzatvorenú zmluvu o výkone osobnej asistencie. Naposledy mu bol vyplatený 13.2.2020 za mesiac január 2020. Vzhľadom k tomu nie sú vykonávané kontroly poskytovania osobnej asistencie.

19. Mesto Prievidza oznámilo súdu listom zo dňa 3.mája 2024, že G. L., nar. XX.X.XXXX je prihlásený na trvalý pobyt na adrese Prievidza od dátumu 14.8.2019.

20. V ďalšom oznámení Mesta Prievidza zo dňa 6.mája 2024 oznámilo súdu, že A. B., nar. XX.X.XXXX nie je v evidencii obyvateľov prihlásený k trvalému pobytu v Prievidzi, nie je ani v evidencii odhlásených z trvalého pobytu, ani v evidencii mŕtvych občanov.

21. Na dotaz súdu MUDr. Monika Cagáňová, psychiatrická A. B. oznámila súdu v lekárskej správe zo dňa 15.mája 2024, že A. B. bola evidovaná a liečená v jej ambulancii od 6.7.2020 do 3.7.2023. Dochádzala na stanovené kontroly, neskôr aj samostatne, užívala doporučenú liečbu. Na liečbu, ako aj na pacientkinu životnú situáciu dohliadala jej sestra ako opatrovník. Na poslednej kontrole bola 3.7.2023, lieky si naposledy nechala predpísať dňa 9.2.2024. Má diagnózu mentálnu zaostalosť ľahkého stupňa a organickú emočnú labilitu a astenickú poruchu, miernu kognitívnu poruchu.
Pri nepravidelnom užívaní liečby môže dôjsť k zhoršeniu psychického stavu pacientky. Menovaná by mala mať ako chránená osoba zabezpečené podporné a bezpečné zázemie (aj v osobe opatrovníka), aby sa nejednalo v jej neprospech, nakoľko môže byť ovplyvniteľná a nesprávne a nedostatočne vyhodnocovať životné situácie.

22. Lustráciou v registri obyvateľov súd zistil, že A. B., nar. XX.X.XXXX je rozvedená, má jednu dcéru P. B., trvalý pobyt XX.XXXXXXX XX/X, D. a dátum prihlásenia na trvalý pobyt na vyššie uvedenú adresu je s dátumom 15.4.2021.

23. Súd zhodnotením skutkového stavu dospel k záveru, že návrh navrhovateľky E. F. G., sestry nesvojprávnej je podaný dôvodne.

24. Podľa § 272 z. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

25. Podľa § 273 cit. zákona, na konanie o ustanovení opatrovníka je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má fyzická osoba bydlisko, ak takýto súd nie je, súd, v ktorého obvode má fyzická osoba majetok.

26. Podľa § 274 ods.1 a 2 cit. zákona, súd rozhoduje uznesením. Uznesením, ktorým ustanovil opatrovníka sa vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

27. Podľa § 275 cit. zákona, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

28. Podľa § 277 ods. 1,2 cit. zákona, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

29. Podľa § 27 ods.2 Občianskeho zákona, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

30. Podľa § 27 ods. 3 cit. zákona, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby, ani iná osoba, ktorá splnila podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnený vystupovať svojím menom (§ 18 ods.1).

31. Podľa 28 cit. zákona, ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

32. Zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorá bola rozhodnutím súdu zbavená spôsobilosti na právne úkony alebo, ktorej spôsobilosť bola rozhodnutím súdu obmedzená, je súdom ustanovený opatrovník. Opatrovník zastupuje fyzickú osobu pri tých úkonoch, na ktoré nie je fyzická osoba spôsobilá. Okruh týchto úkonov vyplýva z rozhodnutia súdu, ktorým je fyzická osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo, ktorým jej jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená. Opatrovník je vo všetkých týchto prípadoch ustanovený na návrh.

V ustanovení § 27 ods. 3 cit. zákona je uvedený okruh osôb, ktoré môžu byť ustanovené za opatrovníka súdom. Opatrovníkom môže byť fyzická osoba, predovšetkým však príbuzní zastúpeného alebo iná vhodná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka a s ustanovením súhlasí. Ak to nie je možné, súd ustanoví za opatrovníka orgány miestnej správy, konkrétne obec (mesto) alebo jej zariadenie. Zariadenie môže byť stanovené za opatrovníka, ak má právnu subjektivitu, t. j. je oprávnené vystupovať vo svojom mene.

Zákonné ustanovenie zdôrazňuje a z neho teda i vyplýva, že opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony má byť predovšetkým príbuzný, a to ten, u ktorého sú väčšie predpoklady chrániť záujmy zastúpeného. Takto ustanovený opatrovník je zákonným zástupcom osoby, ktorej bol ustanovený a teda je oprávnený svoje úkony v jej mene a na jeho účet právnymi úkonmi nadobúdať práva a povinnosti.

Opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, majú predovšetkým príbuzní alebo iná vhodná osoba. Navrhovateľka ako opatrovník nesvojprávnej, svojej sestry A. B. navrhla odvolať seba za opatrovníka a žiadala ustanoviť za opatrovníka Mesto Handlová.

Súd preto musel zistiť, či došlo k zmene pomerov, resp. nastali zmeny a v čase doposiaľ ustanoveného opatrovníka týkajúce sa jeho možností a schopností, naďalej plniť túto funkciu. Neplnenie povinnosti opatrovníka treba posúdiť vždy komplexne vo vzťahu ku všetkým s touto funkciou spojenými povinnosťami alebo, ak sú iné vážne dôvody, pre ktoré je potrebné vykonať zmenu opatrovníka.

Predmetom tohto konania bolo posúdenie súdom prvej inštancie, či došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia súdu, ktorým súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony A. B. a ustanovil za opatrovníka jej sestru, navrhovateľku E. F. G..

Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že rozsudkom súdu prvej inštancie sp. zn. 7Ps 5/2020 bola obmedzená na spôsobilosti na právne úkony A. B., sestra navrhovateľky, ktorá bola i súdom ustanovená za opatrovníka svojej sestry a zároveň vo výrokovej časti tohto rozsudku boli upravené jej oprávnenia a povinnosti.

Návrh na zmenu opatrovníka podala navrhovateľka z viacerých dôvodov, predovšetkým z dôvodu, že jej sestra v decembri 2023 odišla z Handlovej, kde bývala v byte navrhovateľky, lebo si našla prostredníctvom sociálnych sietí priateľa, u ktorého doposiaľ býva. Po jej odchode nereagovala na SMS správy navrhovateľky, ktorá sa o ňu bála, pretože vedela, že nesvojprávnou je ovplyvniteľná, má zdravotné problémy psychického charakteru. Z tohto dôvodu ju opakovane žiadala, a to len formou SMS správ, aby sa jej ozvala, aby mala o nej správy. Nevedela, kde nesvojprávnou býva, vedela, že býva v Prievidzi, ale nevedela presnú adresu a nepoznala jej partnera. Až neskôr sa jej nesvojprávnou ozvala spôsobom SMS správ, ktoré sú založené v súdnom spise ako dôkaz o ich komunikácií, kde jej oznámila, že býva u priateľa G. a je spokojná. Aj napriek tomu navrhovateľka mala obavu o svoju sestru, pretože nepoznala partnera a nevedela, v akých podmienkach nesvojprávnou býva a navyše mala užívať psychiatrické lieky, ktoré jej dala predpísať vo februári 2024, ale tieto lieky si nevyzdvihla. Aj z informácií psychiatrickej ambulancie v Handlovej, navrhovateľka zistila, že nesvojprávnou nenavštevuje psychiatrickú ambulanciu a lieky si nevyzdvihla a neužíva ich. Aj z toho dôvodu mala obavu, aby sa jej zdravotný stav nezhoršil. Navrhovateľka mala záujem spoznať priateľa svojej sestry, chcela ju navštíviť v Prievidzi, ale záujem zo strany sestry ani priateľa G. nebol. Hoci bola v kontakte s nesvojprávnou

SMS správami a bola aj v telefonickom kontakte, ozval sa jej v telefóne aj priateľ, ktorý chcel, aby sa nesvojprávnej opäť navrátila spôsobilosť na právne úkony a tiež chcel, aby mu robila asistentku z dôvodu, že on to finančne už nezvláda.

Nesvojprávna neinformovala svojho priateľa o svojom zdravotnom stave, neinformovala ho o tom, že má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony súdom, z čoho bol priateľ prekvapený a z veľa vecí obvinil navrhovateľku ako opatrovníčku. Nesvojprávna zrejme bola dosť pod vplyvom svojho priateľa, lebo z SMS správ vyplynulo, že žiadala 1.000 eur, žiadala zriadiť svoj účet a chcela so svojimi peniazmi disponovať sama. Navrhovateľka, resp. jej manžel, procesný opatrovník E. J. G. odovzdával podľa rozhodnutia súdu nesvojprávnej sumu 20 eur týždenne, neskôr jej odovzdávali vyššiu sumu, aby každý týždeň nemuseli cestovať z Morovna do Prievidze.

Navrhovateľka už nemala taký vzťah k nesvojprávnej ako predtým, svoje povinnosti vyplývajúce jej z rozsudku súdu prvej inštancie si plnila zodpovedne, čo potvrdil aj mestský úrad vo svojich písomných správach, rovnako túto skutočnosť potvrdila aj zástupkyňa Mesta Handlová, ktorú navrhovateľka navrhla za opatrovníka. Navrhovateľka už nemala dosah na nesvojprávnu, pretože nevedela, kde sa fyzicky zdržiava, vedela, že býva v J., niekde na sídlisku Sever, M. N., nepoznala jej priateľa osobne, nemohla si plniť povinnosti vyplývajúce z rozsudku, pričom aj komunikácia nesvojprávnej s ňou nebola taká, ako predtým. Nemohla sa o nesvojprávnu postarať a pomôcť jej, resp. ju zastupovať, ak by bolo potrebné na štátnych inštitúciách, nakoľko nemala s ňou taký vzťah ako predtým. Ani nesvojprávna už nemala taký vzťah k navrhovateľke, ktorej sa javilo, že jej priateľ nesvojprávnu ovplyvňuje. V podstate tieto charakterové vlastnosti sú potvrdené aj v znaleckom posudku znalca a psychiatra G. G. G. v čase, keď A. B. bola obmedzená na spôsobilosti na právne úkony.

Ako ďalší dôvod navrhovateľka na zmenu opatrovníka uviedla, že je na starobnom dôchodku, má už svoj vek (66 rokov), aj vzhľadom na vzťah k nesvojprávnej, ktorá chce bývať so svojím priateľom a je spokojná, čo bolo preukázané aj v komunikácií SMS správami, v priebehu konania trvala na zmene opatrovníka.

Súd v priebehu konania zisťoval, či je niekto z príbuzných, resp. rodiny schopný vykonávať funkciu opatrovníka pre nesvojprávnu a zistil z výpovede navrhovateľky aj zástupkyne G. D., že matka nesvojprávnej E. Q. sa nachádza v sociálnom zariadení v Partizánskom, bola jej obmedzená spôsobilosť na právne úkony rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 4Ps 7/2021 zo dňa 10. novembra 2022 a za opatrovníka bolo ustanovené Mesto Handlová. Menovaná má neurologické ochorenie Alzheimer. Ďalej bolo zistené, že aj dcéra nesvojprávnej P. B. je umiestnená v sociálnom zariadení v Trenčíne a rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 26. januára 2011 sp. zn. 13Ps 19/2010 bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a ďalším rozhodnutím a to uznesením Okresného súdu Prievidza zo dňa 17. apríla 2020 sp. zn. 6Ps 1/2020 bol ustanovený P. B. za opatrovníka Mesto Handlová.

Z uvedených dôkazov jednoznačne vyplynulo, že nie je možné, aby súd ustanovil matku a dcéru za opatrovníka nesvojprávnej A. B., nakoľko aj títo príbuzní boli obmedzení na spôsobilosti na právne úkony, t. č. sa obidve nachádzajú v sociálnych zariadeniach. Brat, ktorý by prichádzal do úvahy J. A. nemá kontakt so svojimi súrodencami, ani s matkou, nekontaktuje sa s rodinou, preto ani tento neprichádza do úvahy ako opatrovník. Podľa registra obyvateľov J. A., nar. XX.X.XXXX má trvalý pobyt U. XXX/XX, J., okres Brezno.

Z dôvodu, že nemôže byť ustanovený žiadny príbuzný za opatrovníka nesvojprávnej, súd v súlade s § 27 ods.3 Občianskeho zákona ustanovil za opatrovníka nesvojprávnej Mesto Handlová. V priebehu konania nesúhlasila zástupkyňa Mesta Handlová, aby bolo ustanovené za opatrovníka, nakoľko Mesto Handlová je opatrovníkom aj matke nesvojprávnej E. Q., aj dcére nesvojprávnej P. B., pričom súd zdôrazňuje, že hoci je opatrovníkom Mesto Handlová u obidvoch nesvojprávnych, funkciu opatrovníka, resp. rozsah práv a povinností nevykonáva Mesto Handlová intenzívne, pretože obidve nesvojprávne sú umiestnené v sociálnych zariadeniach. Výsluchom zástupkyne Mesta Handlová súd zistil, že minimálne Mesto Handlová vykonávalo povinnosti vo vzťahu k nesvojprávnym, v podstate za celú dobu umiestnenia v týchto zariadeniach nebolo potrebné opakovanne zastupovať nesvojprávne na štátnych úradoch a iných inštitúciách vymenovaných v rozsudkoch okresného súdu, ktorými bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony matky nesvojprávnej, aj dcéry nesvojprávnej.

Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zmena opatrovníka pre nesvojprávnu A. B., obmedzenú spôsobilosti na právne úkony je v jej záujme.

Súd skúmal, či došlo k zmene pomerov a či navrhovateľka podala návrh dôvodne.

Súd skúmal pomery účastníkov v čase skoršieho rozhodnutia, kedy bola A. B. obmedzená spôsobilosti na právne úkony a bola ustanovená za opatrovníka navrhovateľka, sestra E. F. G. a v čase, keď súd rozhodoval o tejto právnej veci, teda o zmene opatrovníka.

Tak, ako súd uviedol v čase skoršieho rozhodnutia, navrhovateľka vykonávala svoje povinnosti vo vzťahu k nesvojprávnej osobe, plnila si funkciu zodpovedne a vzťah medzi ňou a nesvojprávnou bol na dobrej úrovni. Navrhovateľka navštevovala nesvojprávnu v jej domácnosti, chodili spolu na nákupy, starala sa o ňu, chodila s ňou aj k lekárovi, ak bolo potrebné a niekedy aj do kaviarne. Nesvojprávna nenamietala starostlivosť opatrovníčky, svojej sestry, ale po jej odchode z D. sa kontaktovali len SMS správami, nebola dôvera medzi nimi, hlavne zo strany nesvojprávnej, ktorá má vytvorený pozitívny vzťah k priateľovi, s ktorým nesvojprávna chce bývať, pričom vyslovila spokojnosť v jeho domácnosti. Vzhľadom aj na zmenu fyzického pobytu nesvojprávnej u svojho priateľa, hoci má stále trvalý pobyt v Handlovej, súd dospel k záveru, že došlo k zmene pomerov na strane aj navrhovateľky – opatrovníka, ale aj na strane nesvojprávnej, ktorá má vzťah s partnerom, s ktorým žije v spoločnej domácnosti a vzhľadom aj na obviňovanie navrhovateľky súvisiace s obmedzením spôsobilosti na právne úkony A. B., súd vyhovel návrhu a odvolal z funkcie opatrovníka navrhovateľku E. F. G. a určil za opatrovníka Mesto Handlová, ktoré súd mohol ustanoviť za opatrovníka v súlade s § 27 ods. 3 Občianskeho zákona, lebo túto funkciu nemôže vykonávať žiadny príbuzný z rodiny nesvojprávnej.

33. V súlade s § 274 ods.1,2 Civilného mimosporového poriadku vymedzil rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený s tým, že tento rozsah súd nemenil, tento je v súlade s rozhodnutím v konaní sp. zn. 7Ps 5/2020.

34. Súd o trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého súd účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na odvolací súd - súd II. inštancie, písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).